

ПРЕДЛАГАЧ: Влада на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: д-р Борче Серафимовски, министер за
земјоделство, шумарство и водостопанство и
Албрим Хоџа, заменик министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство

ПОВЕРЕНИЦИ: Надица Џерковска, државен секретар во
Министерство за земјоделство, шумарство и
водостопанство и

Феми Исен, раководител на сектор во
Министерство за земјоделство, шумарство и
водостопанство

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој

Скопје, октомври 2026 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за земјоделство и рурален развој („Службен весник на Република Македонија” бр.49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/13, 106/13, 177/14, 25/15, 73/15, 83/15, 154/15, 11/16, 53/16, 120/16, 163/16, 74/17, 83/18, 27/19, 152/19, 244/19, 275/19, 110/21, 123/22, 65/23 и 218/24) се уредуваат планирањето на развојот на земјоделството и руралниот развој, целите на националната земјоделска политика, планирање, следење и процена на националната земјоделска политика, партнерство со социјални и економски партнери од областа на земјоделството, мерките за уредување и поддршка на земјоделски пазари, директни плаќања и рурален развој, државната помош во земјоделството и руралниот развој, формите на организирање и здружување во земјоделството и контролата на спроведување на мерките и надзорот над спроведувањето.

Основната цел поради која се предлага дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој е законско уредување на статусот на бришење од евиденцијата на Локалната акциона група – ЛАГ, која се води во Министерството, кога ЛАГ-от ќе престане да исполнува некој од поблиските услови за запишување.

Измените на Законот за земјоделство и рурален развој се во насока на усогласување на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој, се заснова на истите цели како и Законот за земјоделство и рурален развој, а со усогласување на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците се обезбедува правна сигурност и владеење на правото.

Целта на Предлогот на закон е изменување и дополнување на Законот за земјоделското земјиште заради усогласување на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложените законски решенија нема да предизвикаат финансиски импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на законот не се потребни финансиски средства кои треба да се обезбедат во Буџетот на Република Северна Македонија.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РУРАЛЕН РАЗВОЈ

Член 1

Во Законот за земјоделство и рурален развој („Службен весник на Република Македонија“ бр.49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/13, 106/13, 177/14, 25/15, 73/15, 83/15, 154/15, 11/16, 53/16, 120/16, 163/16, 74/17, 83/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.152/19, 244/19, 275/19, 110/21, 123/22, 65/23 и 218/24), членот 33 се менува и гласи:

„(1) Министерството води Регистар на откупвачи на земјоделски производи.

(2) Во Регистарот од ставот (1) на овој член се запишуваат правни лица кои вршат откуп на земјоделски производи и кои ги исполнуваат условите утврдени со овој закон.

(3) Уписот во Регистарот од ставот (1) на овој член се врши врз основа на барање поднесено од правното лице до Министерството во писмена или во електронска форма, со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Во случај на технички прекин на функционалноста на Националниот портал за електронски услуги, барањето од ставот (3) на овој член, во форма на електронски документ се доставува преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на подносителот согласно со прописите од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(5) Министерството донесува решение за упис во Регистарот од ставот (1) на овој член, односно решение за одбивање на барањето од ставот (3) на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на истото.

(6) Против решението од ставот (5) на овој член барателот има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(7) Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот од ставот (1) на овој член, формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член, како и потребната документација за утврдување на исполнетоста на условите од членот 31 од овој закон ги пропишува министерот.

Член 2

Во член 47 ставот (6) се менува и гласи:

„(6) Поблиските критериуми од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, корисниците од членот 14 на овој закон по одделни мерки, максималните износи од ставот (5) на овој член,

максималниот износ на вкупните директни плаќања за сите мерки по корисник и начинот на директните плаќања, годишно ги пропишува Владата на предлог на министерот.“

Член 3

Во член 89 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

(6) Доколку ЛАГ престане да ги исполнува условите за основање од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член, истиот се брише од евиденцијата на ЛАГ која се води во Министерството.

Во ставот (6), кој станува став (7), по зборот „упис“ се додаваат зборовите „и постапката за бришење од евиденцијата“.

Член 4

Во член 163 ставот (1) се менува и гласи:

„За прекршоците предвидени во членовите 164 и 165 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд, а за прекршоците предвидени во член 166 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство“.

Во ставот (11) зборовите „жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекциски надзор и прекршочната постапка“ се заменуваат со зборовите „тужба за поведување на управен спор согласно со Законот за прекршоците.“

Член 5

Членот 164 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на микро трговско друштво, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба во износ од 5.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

- не ја пријави промената согласно член 15 став (13) од овој закон,
- не ги достави податоците согласно член 60 став (1) од овој закон,
- не ја пријави промената согласно член 120 став (3) од овој закон,
- не достави извештај за остварување на планот на признавање согласно член 127 ставови (2) и (3) од овој закон,
- не ја чува документацијата и доказниот материјал за работењето согласно член 129 од овој закон,
- ги користи средствата од оперативниот фонд спротивно на член 131 став (2) од овој закон,
- го управува оперативниот фонд на начин кој не овозможува на надворешни независни ревизори идентификација, проверка и потврдување на годишните трошоци и приходи (член 131 став (3)) и
- не достави годишен извештај за спроведување на оперативната програма (член 139).

(2) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три месеци до две години.

(4) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на определена професија, дејност или должност во траење до една година.”

Член 6

Членот 165 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на микро трговско друштво, глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, глоба во износ од 5.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно трговско друштво, а глоба од 8.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на големо трговско друштво за прекршок, ако:

- врши откуп на земјоделски производи без да е запишан во Регистарот на откупувачи (член 31 став (2)),
- врши откуп на откупно место спротивно на членот 31 ставови (3) и (4) од овој закон,
- врши откуп на земјоделски производи спротивно на членот 31 ставови (5) и (6) од овој закон,
- не ги достави податоците согласно член 31 став (8) од овој закон,
- не изврши исплата на откупените земјоделски производи согласно член 32 ставови (4) и (5) од овој закон,
- изврши измена на договорот за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (7) од овој закон,
- склучи договор за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (8) од овој закон,
- не ја пријави промената согласно член 34 став (3) од овој закон и
- увезува земјоделски производи без да е запишано во Регистарот на увозници на одделни земјоделски производи (член 36 став (1)).

(2) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три месеци до две години.

(4) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на определена професија, дејност или должност во траење до една година.”

Член 7

Членот 166 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за сторен прекршок, ако:

- не ја пријави промената согласно член 15 став (13) од овој закон,
- врши продажба без склучен писмен договор согласно член 30 став (5) од овој закон,
- врши откуп на земјоделски производи (член 31 став (2)) и
- склучи договор за откуп на земјоделски производи спротивно на член 32 став (8) од овој закон."

Член 8

(1) Предметите за започнатите постапки по поднесени барања за поведување на прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон за кои не е донесена одлука од страна на прекршочната комисија до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се предадат и ќе продолжат пред надлежен суд според одредбите од овој закон.

(2) Предметите од ставот (1) на овој член ќе се предадат на надлежен суд најдоцна во рок од 90 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНOT ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РУРАЛЕН РАЗВОЈ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОН

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој се врши усогласување на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците, односно се прави градација и усогласување на максималната висина на глобата што може да се изрече за сторен прекршок во зависност од големината на правниот субјект, а се врши и усогласување на висината на глобата што може да се изрече за сторен прекршок од страна на одговорното лице во правното лице или од страна на физичко лице согласно Законот за прекршоците, како закон со кој мора да се усогласат сите закони во кои се предвидени прекршочни санкции согласно член 132 од Законот за прекршоците.

Законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој има 6 члена.

Со членовите 1, 2, 3 и 4 се врши усогласување со Законот за прекршоците.

Со член 5 се предвидува ретроактивно важење на измената на законот како поповолна за сторителите на прекршоци од аспект на висината на глобата што може да се изрече за сторен прекршок и тоа само за предметите за кои не е донесена одлука (решение) од прекршочната комисија при Министерството, имајќи го предвид уставното начело дека законите и другите прописи важат ретроактивно во случаите кога се поповолни за граѓаните, како и начелото за примена на поблаг закон кое нема изречна законска формулација во Законот за прекршоците, но има во Кривичниот законик и предвидува дека на сторителот се применува законот што важел во време кога е сторено кривичното дело, но ако по сторувањето на делото законот се измени еднаш или повеќе пати, ќе се примени законот што е поблаг за сторителот.

Со член 6 се определува влегувањето на сила на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој се врши усогласување на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој и усогласувањето на прекршочните одредби од овој закон со Законот за прекршоците ќе се обезбеди правна сигурност и владеење на правото

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ШТО СЕ МЕНУВААТ

Упис во Регистарот на откупувачи

Член 33

(1) Откупувачите на земјоделски производи поднесуваат барање до Министерството за запишување во регистарот на откупувачи на земјоделски производи.

(2) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за упис во регистарот на откупувачи на земјоделски производи и регистарот на увозници на одделни земјоделски производи е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член по службена должност да поднесе барање за прибавување на документи за исполнетост на условите од членот 31 став (6) алинеја 1 од овој закон до надлежниот јавен орган.

(3) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и документите од ставот (2) на овој член е должно да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(4) Министерството донесува решение за упис во регистарот на откупувачи на земјоделски производи односно решение за одбивање на барање за упис во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

(5) Против решението на Министерството за одбивање на барањето за упис од ставот (4) на овој член барателот има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член, како и потребната документација за утврдување на исполнетоста на условите од членот 31 од овој закон ги пропишува министерот во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

Директни плаќања

Член 47

(1) Директните плаќања се мерка за поддршка на доходот на земјоделските стопанства и на откупувачи на земјоделски производи запишани во регистарот од член 33 од овој закон.

(2) Директните плаќања се исплаќаат на земјоделските стопанства и тоа по површина земјоделско земјиште, единица земјоделски производ и грло добиток, а на откупувачи на земјоделски производи запишани во регистарот од членот 33 од овој закон за откупени земјоделски производи.

(3) Висината на директните плаќања од ставот (2) на овој член се утврдува во зависност од видот на културата, видот, класата и квалитетот на земјоделскиот производ и видот на добитокот.

(4) Правото на директни плаќања може да се ограничи со располагање на минимум површина земјоделско земјиште и/или број на минимум грла добиток и/или минимум единица земјоделски производ од страна на корисниците од членот 14 на овој закон.

(5) Максималниот износ на директните плаќања по корисник може да се ограничи во зависност од големината на површината на земјоделско земјиште, единицата земјоделски производ и бројот на грла добиток со кои располага корисникот.

(6) Поблиските критериуми од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, корисниците од членот 14 на овој закон по одделни мерки, максималните износи од ставот (5) на овој член и начинот на директните плаќања, годишно ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Член 89

(1) Локална акциона група за развој на руралните подрачја се основа како трговско друштво, задруга или здружение на граѓани или фондација основана за една територијална целина на една или повеќе рурални средини каде живеат не помалку од 5.000 жители и не повеќе од 100.000 жители.

(2) Локална акциона група за развој на руралните подрачја се основа по пат на:

- здружување на две или повеќе рурални заедници кои катастарски граничат меѓу себе,
- здружување на две или повеќе општини кои се дефинирани како рурални средини и катастарски граничат меѓу себе и
- јавно-приватно партнерство меѓу општините, физички и правни лица или здруженија на граѓани со седиште на подрачјето на општините.

(3) Еден субјект не може да биде член на повеќе од една ЛАГ освен во случај на субјекти кои имаат, согласно со закон со кој се основани, регистрирани подружници со седиште на територијата за која е формирана ЛАГ.

(4) Здруженија на граѓани за заштита на животната средина, земјоделските производители, младите и жените во руралните средини мора да се застапени со најмалку 50% во ЛАГ за развој на руралните средини од ставот (2) алинеја 3 на овој член.

(5) Статус на ЛАГ се добива со запишување во евиденцијата на ЛАГ која се води во Министерството.

(6) Поблиските услови од ставот (1) на овој член за запишување, постапката за упис, потребната документација и начинот на водење на евиденцијата од ставот (5) на овој член поблиску ги пропишува министерот.

Прекршочна постапка

Член 163

(1) Прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

(2) Пред поднесување на барање за прекршочна постапка за прекршоци предвидени во овој закон, овластеното службено лице за вршење на инспекциски надзор согласно со овој закон, води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

(3) За прекршоците утврдени во овој закон, инспекторот може на сторителот на прекршокот да му издаде прекршочен платен налог, пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(4) Доколку сторителот го прими прекршочниот платен налог, истиот треба да го потпише. Примањето на прекршочниот платен налог од сторителот на прекршокот се забележува во записникот.

(5) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторениот прекршок.

(6) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува службено, односно одговорното лице кое се нашло на лице место при инспекцискиот надзор или друго службено или одговорно лице кое изјавило дека има право да го потпише записникот и да го прими прекршочниот платен налог.

(7) Изјавата од ставот (6) на овој член се забележува во записникот.

(8) Инспекторот е должен да води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на постапката.

(9) Во евиденцијата од ставот (8) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следниве податоци име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на мандатниот/прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(10) Личните податоци од ставот (9) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(11) Против одлуката на прекршочната комисија од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекциски надзор и прекршочната постапка.

(12) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Прекршочни одредби

Член 164

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- не ја пријави промената согласно со членот 15 став (6) од овој закон,
- не ги достави податоците согласно со членот 60 став (1) од овој закон,
- не ја пријави промената согласно со членот 120 став (3) од овој закон,
- не достави извештај за остварување на планот на признавање согласно со

членот 127 ставови (2) и (3) од овој закон,

- не ја чува документацијата и доказниот материјал за работењето согласно со членот 129 од овој закон,
- ги користи средствата од оперативниот фонд спротивно на членот 131 став (2) од овој закон,
- го управува оперативниот фонд на начин кој не овозможува на надворешни независни ревизори идентификација, проверка и потврдување на годишните трошоци и приходи (член 131 став (3)) и
- не достави годишен извештај за спроведување на оперативната програма (член 139).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој член, освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење до 30 дена.

Член 165

(1) Глоба во износ од 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- врши откуп на земјоделски производи без да е запишан во Регистарот на откупувачи (член 31 став (2)),
- врши откуп на откупно место спротивно на членот 31 ставови (3) и (4) од овој закон,
- врши откуп на земјоделски производи спротивно на членот 31 ставови (5) и (6) од овој закон,
- не ги достави податоците согласно со членот 31 став (8) од овој закон,
- не изврши исплата на откупените земјоделски производи согласно со членот 32 ставови (4) и (5) од овој закон,
- изврши измена на договорот за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (7) од овој закон,
- склучи договор за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (8) од овој закон,
- не ја пријави промената согласно со членот 34 став (3) од овој закон и
- увезува земјоделски производи без да е запишано во Регистарот на увозници на одделни земјоделски производи (член 36 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој член, освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење до 30 дена.

Член 166

Глоба во износ од 800 до 1.200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на физичко лице за сторен прекршок, ако:

- не ја пријави промената согласно со членот 15 став (6) од овој закон и
- врши откуп на земјоделски производи (член 31 став (2)).
- вршат продажба без склучен писмен договор (член 30 став (5)).